4. Действующая ныне практика учета победителей и призеров по плаванию на чемпионатах Европы по водным видам спорта при составлении сводных таблиц на основе только качества получаемых наград, где подлежат оценке сначала победители, затем серебряные призеры и только потом бронзовые призеры, в настоящее время объективно нуждается в корректировке и уточнения для объективной оценки развития плавания среди многих стран-участниц. Поэтому в практике оценивания достижений команды пловцов на прошедших чемпионатах Европы по водным видам спорта следует вводить, в первую очередь, количественные показатели, которые будут дополняться их качеством в зависимости от случаев полученных золотых, серебряных и бронзовых медалей на основе выявленного критерия их отличия в диапазоне: соответственно - 46, 48, 54 очка - у мужчин (среднее 49), хотя у женщин - 63, 72, 82 очка (среднее 72), а общее среднее отличие по призовым наградам составило 60 очков по действующей таблице ФИНА. Данная информация будет представлять определенный интерес для специалистов физического воспитания и спорта, а также для многочисленных любителей и ветеранов плавания стран СНГ и за рубежом.

ЛИТЕРАТУРА

1. Ганчар А.И. Состояние динамики гендерных отличий результатов выступления сильнейших пловцов на чемпионате Европы в Эйндховене-2008, Нидерланды / Ганчар А.И. // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. научных трудов под ред. профессора Ермакова С.С. - Харьков : ХГАДИ (ХХПИ), 2008. - № 4. - С. 33-43. - (0,7 авторских писта).

2. Ганчар И. Л. Плавание : теория и методика преподавания спортивно-педагогического совершенствования : часть III: учеб. пособие для студентов вузов по спец. «Физическое воспитание и спорт» / И. Л. Ганчар - Одесса: Друк, 2007. - 816 с.

3. Дутчак М. В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика / М.В. Дутчак. - К.: Олімпійська література, 2009. - 280 с.

4. Платонов В. Н. Олимпийский спорт : информация. статистика / под общей ред. В. Н. Платонова. - Т. III. - К. : Олимпийская литература. 2004. - С. 312-351.

5. Платонов В. Н. Плавание : учебник / Платонов В. Н. Абсалямов Т. М., Булатова М. М., Булгакова Н. Ж. - К. : Олимпийская литература, 2000. - 495 с.,

6. Фирсов З. П. Плавание: справочник. - М.: Физкультура и спорт, 1976. - 383 с.

7. http://ru.wikipedia.org

8. http://www.sports-reference.com

9. http://www.swimrankings.net

10. Maglischo E.W. Swimming Even Faster: A Comprehensive Guide to the Science of Swimming. - Mayfield Publishing Company, Mountain View, California, 1993. - 755 p.

11. Schramm E. (red.) u. a. Sportschwimmen: Hochschullerbuch. - Berlin: Sportverlag, 1987. - 330 p., ill.

12. Schubert M. Sports illustrated competitive swimming: techniques for champions. - New York, 1990. - 238 p., ill.

Грибовська І., Музика Ф., Семаль Н.*
Львівський державний університет фізичної культури
Ужгородський національний університет*

МІСЦЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОПАГАНДИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОБОТІ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ІНВАЛІДІВ «ІНВАСПОРТ»

У статті висвітлюються особливості роботи обласних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Відзначена дієвість інформаційно-пропагандистської діяльності у залученні осіб із особливими потребами до фізкультурно-спортивної та фізкультурно-реабілітаційної роботи. Проведено системний аналіз документів планування щодо різних сфер діяльності центрів. З'ясовано, основні пріоритетні види їхньої діяльності. Виявлено розбіжності між запланованими та реалізованими видами діяльності.

***Ключові слова**: просвітницько-пропагандистська діяльність, інваліди, центр інвалідів «Інваспорт».*

***Грибовская И., Музыка Ф., Семаль Н. Место информационно -пропагандистской деятельности в работе областных центров по физической культуре и спорта инвалидов «Инваспорт».** В статье освещаются особенности работы областных центров по физической культуре и спорту инвалидов «Инваспорт». Отмечена действенность информационно-пропагандистской деятельности в привлечении лиц с особыми потребностями к физкультурно-спортивной и физкультурно-реабилитационной работе. Проведен системный анализ документов планирования различных сфер деятельности центров. Выяснено основные приоритетные виды их деятельности. Выявлены различия между запланированными и реализованными видами деятельности.*

***Ключевые слова:** просветительско-пропагандистская деятельность. инвалиды, центр инвалидов «Инваспорт».*

***Hrybovska Iryna, Muzyka Fedir, Semal Natalia. The role of informative as well as promotional activities in regional of physical culture and sport centers for the disabled ("sport for the disabled").** The article highlights special features regional physical culture and sports centers for the disabled. The benefits of informative as well as promotional activities aimed encourage disabled people to do sport are proved. The systematic analysis of documents about planning different activities conducted. The main priorities of the activity are distinguished. The differences between pre-planned and realized activities a determined.*

***Key words:** educational as well as promotional activity, the disabled, the disabled centre "Sport for disabled".*

Актуальність. З метою формування культури здорового способу життя та оптимізації проведення фізкультурно оздоровчого та фізкультурно-реабілітаційного процесу серед інвалідів Постановою Кабінету Міністрів України від 20 лип

2011 року № 766 затверджено «Деякі питання центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», зокрема Положення про Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» та Типове положення про регіональний та місцевий центри з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» [1, 2]. Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» віднесений до сфери управління Національного комітету спорту інвалідів України – є спеціалізованою установою, яка сприяє забезпеченню впровадження в життя державної політики з питань фізичної культури і спорту серед інвалідів; здійснює заходи з організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності інвалідів, у тому числі щодо спорту вищих досягнень, фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів. Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» співпрацює з національними спортивними федераціями інвалідів та їх спілками, іншими громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості. Розглядаючи діяльність фізкультурно-спортивних закладів для інвалідів, можна відзначити, що згідно з функціями, які викладені у Положенні про Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», дана фізкультурно-спортивна організація повинна здійснювати заходи щодо вдосконалення інформаційно-пропагандистського, наукового й методологічного забезпечення фізкультурно-реабілітаційної і спортивної роботи з інвалідами. Узагальнення доступної інформації про діяльність обласних центрів свідчить про те, що основними, пріоритетними видами діяльності є проведення заходів фізичної культури і спорту інвалідів і створення умов для їх проведення: доступу до спортивних споруд, забезпечення транспортними засобами, приміщенням для проживання; фізкультурно-спортивна реабілітація інвалідів та ін. Власне основними завданнями залучення неповносправних до систематичних занять фізкультурно-спортивною діяльністю є створення умов для з'єднання їх із суспільством, відновлення втраченого контакту з навколишнім середовищем і найбільш цінне – покращення стану здоров'я. Адже в Україні налічується близько 186 тисяч інвалідів серед дітей, а прогноз є невтішним – до 212 тисяч хворих і 85 тисяч дітей із важкою інвалідністю. Близько 4.5 % від всіх дітей школярів становлять діти з порушеннями психофізичного розвитку, кількість яких щорічно збільшується на 5-5,5 тисяч. І лише 1 % загальної кількості інвалідів охоплені всіма формами фізкультурно-оздоровчої роботи [3]. Тому питання залучення неповносправних до рухової активності залишається актуальним. І неабияке значення тут відводиться належній інформаційно-пропагандистській роботі. Загалом головною метою пропаганди фізкультурно-оздоровчої діяльності є переконання населення в її користі та повсякденній необхідності, що набуває важливого значення в роботі з неповносправними. Також науковці переконані у доцільності поєднання в пропаганді інформаційної та просвітницької функції для формування та утримування суспільної думки [4, 5]. Таким чином, діяльність організацій сфери фізичного виховання і спорту повинна спрямовуватися не тільки на збільшення кількості та масовості спортивних заходів, досягнення високих спортивних результатів, але й на покращення і збереження здоров'я різних груп населення засобами фізичної культури, формування у населення позитивної мотивації здорового способу життя та формування необхідного рівня знань, тобто здійснення дієвої фізкультурної освіти. В зв'язку з цим, важливим є вивчення місця інформаційно-пропагандистської діяльності у роботі обласних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» як важливого чинника залучення неповносправних до фізкультурно-спортивних занять.

Метою даної роботи було вивчення діяльності обласних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» щодо просвітницько-пропагандистської роботи.

Завдання дослідження: 1. Вивчити та проаналізувати наукову літературу з проблеми дослідження. 2. Визначити особливості планування, змісту та кількісних показників просвітницько-пропагандистської діяльності центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Для вирішення поставлених завдань використовувалися наступні **методи дослідження:** теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури; документальний метод; метод системного аналізу; педагогічні спостереження.

Організація дослідження. Дослідження проводилися на базі організацій та установ сфери фізичного виховання і спорту Закарпатської області, де кількість неповносправних сягає 50 тис. осіб. Установлено, що у рейтингу оцінювання показників діяльності обласних центрів Закарпатський обласний центр з фізичної культури і спорту (ЗОЦФКІС) інвалідів «Інваспорт» знаходиться на 15 місці. Тобто, результати отримані під час дослідження, можна розцінювати як типові.

Результати дослідження. Як і всі інші обласні центри, ЗОЦФКІС інвалідів «Інваспорт» працює згідно з документом організаційного регламентування – Положенням про діяльність, відповідно до Типового положення про діяльність таких закладів [2]. Для виконання завдань дослідження ми вивчали особливості планування, зміст і кількісні показники інформаційно-просвітницької діяльності даного центру. Дана функція управління відповідно до «Класифікатора функцій», який запропонувала О. Жданова, і який був нами модифікований, передбачала вирішення таких підфункцій:

- інформаційно-пропагандистська діяльність працівників і неповносправних;
- видавнича діяльність;
- соціальна реклама здорового способу життя та оздоровлення;
- забезпечення фізкультурно-спортивних заходів та фізкультурно-реабілітаційної роботи серед інвалідів засобами пропаганди;
- співпраця із засобами масової інформації;
- співпраця з іншими організаціями щодо пропаганди і реклами фізкультурно-спортивної діяльності.

Слід зазначити, що «Класифікатор функцій» був запропонований відповідно до системного аналізу документів планування щодо діяльності Українського центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Він передбачав групи функцій, які були розбиті на підгрупи (табл.1).

Таблиця 1

Класифікатор функцій

Група функцій	Підгрупа функцій	Зміст функцій
01		**Планування діяльності**
	01.01	Стратегічне планування розвитку фізкультурно-оздоровчої діяльності серед інвалідів

	01.02	Річне і поточне планування діяльності центру
	01.03	Формування календарного плану спортивних змагань серед інвалідів
	01.04	Розробка фінансових планів
02		**Організація та проведення змагань, фізкультурно-спортивних занять та фізкультурно – реабілітаційної роботи**
	02.01	В програмі комплексних змагань з видів спорту
	02.02	Інших масових фізкультурно-оздоровчих заходів
	02.03	Фізкультурно-реабілітаційної роботи
03		**Науково-методичне та програмне забезпечення діяльності**
	03.01	Проведення (або участь у проведенні) конференцій
	03.02	Соціальний моніторинг рівня залучення інвалідів різних нозологій до фізкультурно-спортивної та фізкультурно-реабілітаційної діяльності
	03.03	Програмне забезпечення фізкультурно-реабілітаційних та спортивних занять
	03.04	Вивчення та узагальнення досвіду роботи кращих центрів Інваспорту, фізичної реабілітації, спортивних клубів
	03.05	Консультативно-методична допомога з питань втілення науково-методичних розробок у сфері ФК іС
04		**Робота з кадрами**
	04.01	Підбір та розставлення кадрів
	04.02	Сприяння організації підвищення кваліфікації та атестації керівників, спеціалістів, методистів, інструкторів і тренерів центру
	04.03	Оцінка діяльності фахівців сфери фізичної реабілітації
	04.04	Підготовка волонтерів та залучення їх до роботи
	04.05	Організація семінарів (нарад) для працівників центру, фахівців фізичної реабілітації
05		**Активізація фізкультурно-спортивної діяльності неповносправних**
	05.01	Формування у інвалідів потреби у руховій активності
	05.02	Розробка, апробація фізкультурно-оздоровчих технологій, нових форм фізкультурно-реабілітаційної роботи
	05.03	Організація консультаційної допомоги неповносправним
06		**Пропаганда і реклама фізкультурно-спортивної діяльності**
	06.01	Інформаційно-пропагандистська діяльність працівників і неповносправних
	06.02	Видавнича діяльність
	06.03	Соціальна реклама здорового способу життя та оздоровлення
	06.04	Забезпечення фізкультурно-спортивних заходів та фізкультурно-реабілітаційної роботи серед інвалідів засобами пропаганди
	06.05	Співпраця із засобами масової інформації
	06.06	Співпраця з іншими організаціями щодо пропаганди і реклами фізкультурно-спортивної діяльності
07		**Зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази**
	07.01	Пропозиції із забезпечення центру спорудами, інвентарем, спеціальним обладнанням
	07.02	Встановлення та обладнання спеціальними пристосуваннями майданчиків для інвалідів
	07.03	Утримання спортивних споруд; сприяння розвитку підприємництва
	07.04	
08		**Співпраця з іншими організаціями**
	08.01	Органами виконавчої влади
	08.02	Федераціями з видів спорту різних нозологій
	08.03	Навчальними закладами
	08.04	Медичними установами
	08.04	Засобами масової інформації та реклами
	08.06	Спонсорами
	08.07	Центрами фізичної реабілітації
09		**Контроль діяльності**
	09.01	Міських, районних центрів
	09.02	Клубів, осередків
	09.03	Перевірка виконання постанов, наказів, розпоряджень
	09.04	Підготовка обліково-звітної документації

Отже, заплановані обсяги діяльності з пропаганди та реклами фізкультурно-спортивної діяльності є не однаковими у планах роботи. Так, зокрема виявлено збільшення обсягів планування у 2008 році. На нашу думку, це пов'язано із проведенням паралімпійських ігор, що і зумовило активну діяльність центру з пропаганди і реклами. При системному аналізі було також встановлено, що підфункції: інформаційно-пропагандистської діяльності працівників і неповносправних; забезпечення фізкультурно-спортивних заходів та фізкультурно-реабілітаційної роботи серед інвалідів засобами пропаганди; співпраця із засобами масової інформації – відображені у планах роботи центру. Разом з тим, під функція соціальна реклама здорового способу життя та оздоровлення не відображена у планах роботи центру, а під функція видавнича діяльність та співпраця з іншими організаціями щодо пропаганди і реклами фізкультурно-спортивної діяльності передбачають їх реалізацію лише під час проведення масових фізкультурно-спортивних заходів. Також вивчення змісту діяльності ЗОЦФКІС інвалідів «Інваспорт» дозволило з'ясувати, що для пропаганди розвитку спорту інвалідів центр, безпосередньо у співпраці з іншими організаціями, проводить фестивалі, спартакіади, сходження на полонину, змагання, відзначення Дня незалежності України, Дня захисту дітей, Дня фізичної культури і спорту, Всесвітнього дня інвалідів і здійснює їх рекламну кампанію. Саме в період проведення зазначених заходів центр тісно співпрацює із засобами масової інформації. Таким чином, у плануванні своєї діяльності центр передбачає виконання функції «пропаганда і реклама фізкультурно-спортивної діяльності». Однак у планах роботи центру не всі під функції відображені. Для перевірки виконання запланованої функції ми аналізували описові звіти ЗОЦФКІС інвалідів «Інваспорт». Так, встановлено, що під функції: забезпечення фізкультурно-спортивних заходів та фізкультурно-реабілітаційної роботи серед інвалідів засобами

пропаганди; співпраця із ЗМІ; співпраця з іншими організаціями щодо пропаганди і реклами фізкультурно-спортивної діяльності – виконуються організацією. Однак такі під функції як: інформаційно-пропагандистська діяльність працівників і неповносправних та видавнича діяльність – у звітній документації центром не відображені, але були заплановані.

ВИСНОВКИ. 1. З'ясовано основні пріоритетні види діяльності обласних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Відзначається дієвість інформаційно-пропагандистської діяльності у залученні осіб із особливими потребами до фізкультурно-спортивної та фізкультурно-реабілітаційної роботи. 2. Проведений системний аналіз свідчить про недостатність уваги до інформаційно-пропагандистської діяльності у роботі ЗОЦФКІС інвалідів «Інваспорт». Існують розбіжності між запланованими та реалізованими видами діяльності. 3. Виявлена потреба в активізації видавничої діяльності та розповсюдження інформації про ведення здорового способу життя й оздоровлення осіб із особливими потребами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» : постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.2011р. № 766 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/766-2011-п - (дата звернення: 12.12.2011).

2. Типове положення про діяльність обласних центрів фізичної культури і спорту інвалідів „Інваспорт" : постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.2011р. № 766 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :zakon.rada.gov.ua/laws/show/ (дата звернення: 12.12.2011).

3. Перфільєва М. В. Соціалізація неповносправних дітей в рамках інклюзивної освіти / М. В. Перфільєва // Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського нац. ун-т імені Івана Огієнка. — Кам'янець-Подільський, 2009. — Вип. 11. –С. 72–76.

4. Тарасюк Н. Я. Організаційно-методичні основи пропагандистської та рекламної діяльності в сфері фізичної культури і спорту : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / Тарасюк Наталія Яківна : Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л.: 2003. – 21 с.

5. Chaker A. Good governance in sport / A. Chaker // A European survey. – Strassbourg: Councilof Europe,2004.– 101 p.

Гринь А.Р.
Національний технічний університет України "КПІ"

ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті розглядаються питання використання еквівалентних тестів з метою підвищення ефективності занять з фізичного виховання студентів у період їхнього навчання на I-II курсах. Застосування нетрадиційних підходів для розвитку фізичних якостей шляхом використання рівнобіжних або еквівалентних тестів дозволяє вийти на більш високий рівень фізичної і розумової працездатності студентів. Вчасно отримана інформація дозволяє вносити корективи в навчальний процес у світлі вимог, що змінюються, до стану здоров'я і фізичної підготовленості випускників ВНЗ.

Ключові слова: *еквівалентні тести. згинання та розгинання рук в упорі лежачи, підтягування, стрибок у довжину, човниковий біг, нахили.*

Гринь А.Р. Тестирование как способ повышения эфективности занятий по физическому воспитанию. *В статье рассматриваются вопросы использования эквивалентных тестов с целью повышения эффективности занятий по физическому воспитанию студентов в период их обучения на I-II курсах. Применение нетрадиционных подходов для развития физических качеств путем использования параллельных или эквивалентных тестов позволяет выйти на более высокий уровень физической и умственной работоспособности студентов. Своевременно полученная информация позволяет вносить коррективы в учебный процесс в свете изменяющихся требований к состоянию здоровья и физической подготовленности выпускников ВУЗов.*

Ключевые слова: *эквивалентные тесты, сгибание и разгибание рук в упоре лежа, подтягивание, прыжок в длину, челночный бег, наклоны.*

Grin A.R. Testing as method of increase of efficiency employments on P.E. *In the article the questions of the use of equivalent tests are examined with the purpose of increase of efficiency of employments on physical education of students in the period of their teaching on I-II courses. Application of untraditional approaches for development of physical qualities by the use of parallel or equivalent tests allows to go out on more high level of physical and mental capacity of students. In good time obtained information allows to bring in korrektyvy in an educational process in the light of changing requirements to the state of health and physical preparedness of graduating students of Institutes of higher.*

Key words*: equivalent tests. broad jump, shuttle run, sloppings, bending hand, pull up.*

Вступ. Завдання сучасного спорту неможливо вирішувати без науково-обгрунтованого планування навчально-тренувального процесу і систематичного контролю. Велику частину цих завдань вирішує теорія і практика спортивних тестів. Тестом називається вимір або випробування, що проводиться з метою визначення стану студентів, що займаються фізичним вихованням. Процес випробувань називають тестуванням: чисельні характеристики, отримані у результаті випробувань, - називають результатами тестування. Найбільше поширення отримали наступні види тестування фізичної підготовленості:

- комплексна оцінка фізичної підготовленості з використанням різних тестів;
- оцінка рівня розвитку однієї фізичної якості;
- оцінка рівня прояву тих або інших здібностей, наприклад, силових або швидкісних.